Patria

28.4.2025

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

Asia: E 21/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: ReArm Europe -suunnitelma

PATRIAN LAUSUNTO SELVITYKSESTÄ: REARM EUROPE – SUUNNITELMA (E 21/2025 VP)

Yleistä

Patria on toimittanut erillisen lausunnon SAFE-asetuksesta (U 12/2025 vp).

Patria näkee positiivisena, että tässä poikkeuksellisessa turvallisuustilanteessa ja pitkään jatkuneessa ali-investointitilanteessa haetaan aktiivisesti uusien tapoja vahvistaa eurooppalaista puolustusta.

EU:n finanssipoliittisten sääntöjen kansallisen poikkeuslausekkeen koordinoitu aktivoiminen liittyen puolustusmenoihin on Patrian kannalta ensisijaisesti mekanismi, joka mahdollistaa erilaisten rahoitusinstrumenttien käytön puolustusinvestointien ja Ukrainan tuen mahdollistamiseksi. SAFE tarjoaa uuden vaihtoehdon erilaisiin yhteishankkeisiin ja tuotantoinvestointien rahoittamiseen. Potentiaalinen kansallinen SAFEn mahdollistama hyöty voi olla erittäin suuri, mikäli kansallinen tahtotila ja ambitiotaso asetetaan riittävän kunnianhimoisesti.

Suomen kanta on erinomainen: ”Eurooppalaisen puolustuksen vahvistamisessa on keskeistä, että tukea suunnataan nimenomaisesti itäisen etulinjan maille.” Patria on SAFE-lausunnossaan ehdottanut, että
Suomen kantana pitäisi lisäksi olla ajaa nimenomaan modernia liikkuvaa maasodankäyntikykyä yhdeksi prioriteetiksi. Jo Komission valkoisessa kirjassa ollut tätä koskeva puute tulisi korjata ReARM- Europe kokonaisuudessa.

Nykyisten EU-rahoitusvälineiden hyödyntäminen puolustusinvestointeihin

Suomen kannat tähän liittyen ovat järkevät: *Suomi suhtautuu myönteisesti ehdotuksiin joustavoittaa jäsenvaltiokohtaisten koheesiosaantojen kohdentamista puolustusinvestointeihin. Suomi kiinnittää huomiota esitettyyn laajaan strategisten painopisteiden listaan. Suomelle on keskeistä, että tutkimukseen ja innovaatioihin kohdistuva EU-rahoitus perustuu avoimeen kilpailuun ja korkeaan laatuun. Suomen tavoitteena on, että kuluvaan kehyskauteen ehdotettujen uusien strategisten painopisteiden ensisijainen fokus olisi puolustuksessa, turvallisuudessa ja varautumisessa*

Linjaukset puolustuksen rajaamisesta pois EU-rahoitusvälineistä on tehty eri geopoliittisessa tilanteessa. Lisäksi on entistä vaikeampaa tehdä ero esimerkiksi kaksoiskäyttö-sovellusten ja puolustussovellusten välillä. Puolustusjärjestelmät sisältävät digitaalisuuden myötä huomattavan paljon siviiliteknologiaa.

Copyright Patria. All rights reserved.

Puolustusteollisuus on jo ”valtavirtaistunut” huomattavasti verrattaessa tilanteeseen ennen Ukrainan sotaa. Muutos on kuitenkin vielä kesken ja on hyvä, että ReArm Europe suunnitelmaa jatkaa muutosta.

Euroopan investointipankki

Patria näkee tärkeänä, että Suomi korostaa Euroopan investointipankin keskeistä roolia puolustusrahoituksen saatavuuden vahvistamisessa. Asian ratkaisu on kestänyt jo erittäin kauan. Rahoituksen saaminen suoraan EIP:ltä ei ole välttämättä suuri ongelma Patrian kaltaiselle yritykselle. Ongelma on kuitenkin edelleen merkittävä Patrian innovaatioekosysteemille ja myös alihankkijaverkostolle. On epäjohdonmukaista houkutella start-upeja ja PK-yrityksiä puolustustoimialalle, jos ne samalla joutuvat huonompaan rahoitusasemaan. Tämä johtuu osin siitä, että pääomarahastot rajaavat puolustusyritykset pois osin EIP:n esimerkin mukaisesti.

Muuta

ReARM – suunnitelmaan sisältyy mielenkiintoinen kohta:

”…mikäli jäsenvaltioiden SAFE-välineen lainarahoitukseen kohdistuva kysyntä ylittäisi sen kokonaismäärän, jatkaisi komissio muiden lisärahoitusratkaisujen kehittämistä kuten on esimerkiksi kehitetty jo aiemmin Euroopan vakausmekanismin (EVM) yhteyteen. Komission mukaan tulevan EU:n monivuotisen rahoituskehyksen tulisi tarjota kokonaisvaltainen ja vankka pohja EU:n puolustuksen tukemiseksi.”

Patria kannattaa Komission ajatusta ennustettavuuden lisäämisestä ja puolustuksen tukemisen pohjan vahvistamista.

Yhteenveto

1. Suomen pitäisi sotilaallisen liikkuvuuden lisäksi ajaa prioriteettilistalle ”Ground Combat Capabilities” – teemaa ja asettaa kansallinen tahtotila rahoituksen hyödyntämisestä riittävän korkealle
2. Rahoitusvälineiden hyödyntäminen laajemmin puolustusinvestointeihin on hyvä ajatus
3. EIP:n rahoitus puolustukselle pitäisi viimein sada ratkaistua kriittisenä uskottavuuskysymyksenä

Copyright Patria. All rights reserved.